

Fremgangsmåde ved fastsættelse af foreløbige kapaciteter

Den 30. august 2024 fik alle udbydere af gymnasiale uddannelser udmeldt en beregningsteknisk kapacitet for hvert udbud af stx, hf, hhx, htx og pre-ib. De beregningstekniske kapaciteter for skoleåret 2025/26 svarede til de centralt udmeldte endelige kapaciteter for skoleåret 2024/25, som udmeldt af STUK den 24. april 2024, dvs. kapaciteten før regionerne hævdede kapaciteten midlertidigt til eventuelle ufordelte ansøgere og eftertilmeldere.

På baggrund af de udmeldte beregningstekniske kapaciteter har institutionerne kunnet indberette ønsker om en anden kapacitet. Med udgangspunkt i disse tilbagemeldinger, og med bidrag fra de fem regioner, har STUK nu fastsat de foreløbige kapaciteter, jf. § 4 i bekendtgørelse om kapacitetsfastsættelse, zoner og profilgymnasier for de gymnasiale uddannelser, nr. 162 af 21. februar 2024. De foreløbige kapaciteter er fastsat ud fra følgende fremgangsmåde (udddybes i notatet):

- De foreløbige kapaciteter fastsættes med henblik på at sikre en hensigtsmæssig balance mellem en **stram kapacitetsstyring** og en **høj førsteprioritetsopfyldelse**.
- Den beregningstekniske kapacitet fastholdes som udgangspunkt.
- Der fastsættes ikke kapacitet til **eftertilmeldere**.

I fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter har der desuden været bevaret fokus på at understøtte udbud omfattet af stop for optag og små udbud.

Hvad er den foreløbige kapacitet?

Det følger af § 8 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at der skal sikres kapacitet til alle ansøgere, der opfylder optagelsesbetingelserne og kan optages, og at alle, der har påbegyndt en almengymnasial uddannelse, kan fuldføre denne.

31. januar 2025
Sagsnr.: 24/33485
Center for Ungdomsuddannelser

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmegade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

Den foreløbige kapacitet er STUK's foreløbige opgørelse af, hvilken kapacitet, målt på antal elevpladser, det enkelte gymnasiale udbud skal tildeles på stx, hf, hhx, htx og pre-ib. Den foreløbige kapacitet udmeldes til institutionerne senest den 1. februar 2025. Den endelige kapacitet for 2025/26, som fastsættes på baggrund af de faktiske ansøgertal, forventes at blive udmeldt den 24. april 2025. Se mere om den samlede proces for fastsættelse af kapacitet her: [Kapacitetsfastsættelse på de gymnasiale uddannelser | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

Hvordan er den foreløbige kapacitet for skoleåret 2025/26 fastsat?

Ved fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter er der foretaget en særskilt vurdering af alle institutioners indberetninger af kapacitetsønsker for hvert enkelt udbud. Dette er gjort i lyset af hensynet til at understøtte en høj prioritetsofyldelse inden for rammerne af en stram kapacitetsstyring. Fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter er herudover foretaget efter bidrag fra hver enkelt region om lokale forhold.

STUK har generelt anlagt en restriktiv tilgang til at imødekomme mere kapacitet, da udgangspunktet for de beregningstekniske kapaciteter har været sidste års endelige kapaciteter, der tog hånd om den samlede ansøgerpopulation. Det bemærkes i den forbindelse, at der er institutioner, som har ønsket en lavere kapacitet, hvilket for langt størstedelen er imødekommet. Overkapaciteten til for de erhvervsgymnasiale uddannelser er videreført fra de beregningstekniske kapaciteter. Der var dog i 2024 flere steder i landet problemer med at tilvejebringe nok kapacitet på hhx pga. høje søgetal, hvorfor hhx-kapaciteten særligt kan være opjusteret med de foreløbige kapaciteter for 2025/26, hvis det har været muligt.

Generelt gælder det, at hvis det viser sig, at der er en væsentlig højere søgning til et givent udbud, vil der blive taget nærmere stilling til, om der er mulighed for at opjustere kapaciteten ved de endelige kapaciteter.

Regionernes tilbagemeldinger til STUK

I overensstemmelse med processen beskrevet i kapitel 1 i bekendtgørelse om kapacitetsfastsættelse, zoner og profilgymnasier for de gymnasiale uddannelser, nr. 162 af 21. februar 2024, har regionerne modtaget den beregningstekniske kapacitet og institutionernes indberettede ønsker til en anden kapacitet. Regionerne har på baggrund heraf givet en skriftlig tilbagemelding til STUK. Regionernes tilbagemeldinger har bidraget til at sætte fokus på lokale forhold som eksempelvis fordelingshensyn i form af kendskab til lokale søgemønstre, lokale og regionale transportforhold, historiske fordelingsudfordringer mv. Regionernes tilbagemeldinger er vurderet under hensyntagen til balancen mellem stram kapacitetsstyring og høj 1. prioritetsofyldelse, hvorfor regionernes anbefalinger ikke i alle tilfælde er fulgt.

Klassekvotient

Det er ikke alle afdelinger, der anvender en klassekvotient på 28 elever pr. klasse. Der er fx nogle afdelinger, der historisk har opereret med en teknisk overbooking for at imødekomme de udfordringer, der kan komme som følge af, at der kan være ansøgere, som falder fra, fra ansøgningstidspunktet og ind i starten af det næstkommende skoleår. Teknisk overbooking indebærer således, at nogle institutioner planlægger med en kapacitet, som er større end 28 elever pr. klasse i fordelingsprocessen i foråret. Der er også nogle afdelinger, der opererer med en lavere klassekvotient end 28 elever pr. klasse.

I forbindelse med fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter har alle institutioner haft mulighed for at indberette, hvis de ønsker at anvende en anden klassekvotient end den, der blev udmeldt med de beregningstekniske kapaciteter og som blev anvendt ved de endelige kapaciteter fra skoleåret 2024/25.

Det har ved fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter for skoleåret 2025/26 ikke været muligt at imødekomme alle ønsker til justerede klassekvotienter. En del institutioner har både ønsket en højere kapacitet og en ændret klassekvotient. Hvis det ikke har været muligt at imødekomme ønsket om at hæve kapaciteten, er der ikke foretaget justeringer af klassekvotienten, hvis det medfører en samlet lavere foreløbig kapacitet end den beregningstekniske kapacitet.¹

Uanset hvilken klassekvotient (eventuelt med teknisk overbooking) det enkelte udbud opererer med, vil regionsrådet – til og med første hele uge af november måned – kunne fylde eventuelle ledige pladser op med fx ufordelte ansøgere og eftertilmeldere til den fastsatte endelige kapacitet i antal elevpladser.

Ift. skiftene er det lederen på en institution, der afgør, om en elev, der ønsker at skifte til institutionen, opfylder betingelserne for at skifte (jf. § 14 i lov om institutioner for almen- og voksenuddannelse m.v.), og om der inden for institutionens fastsatte kapacitet er en ledig plads til eleven. Det vil være muligt for lederen at tage hensyn til det fleksible klasseloft i vurderingen af, om der er plads på institutionen.

Kapaciteten sætter således både en ramme for fordelingen og for det efterfølgende optag – og der er derfor også en tæt sammenhæng med reglerne om det fleksible klasseloft.

¹ Eksempel: En institution har haft en beregningsteknisk kapacitet på 90 pladser, svarende til 3 klasser á 30 elever, men har ønsket en foreløbig kapacitet på 112 pladser svarende til 4 klasser á 28 elever. Hvis det vurderes, at der ikke er belæg for at hæve kapaciteten til 4 klasser vil STUK i dette tilfælde fastholde kapaciteten på 90 elevpladser, da en tilpasning til den ønskede klassekvotient på 28 ville medføre en nedjustering af kapaciteten til 84.

Antal 1. prioritetsansøgere og fordelte ansøgere

Som led i STUK's vurderinger har der desuden været fokus på institutionernes antal af 1. prioritetsansøgere samt fordelte ansøgere i skoleåret 2024/25. Søgetallene har været anvendt som supplement til institutioners skriftlige begrundelser for forslag til anden kapacitet og regionernes tilbagemelding, og har således fungeret som underbyggende argument for justering af kapaciteten. Ønsker om at nedjustere kapaciteten er i udgangspunktet imødekommet – også selvom antallet af 1. prioritetsansøgere er højere end den ønskede kapacitet.

Kapacitet på hf

I forbindelse med fastsættelsen af de foreløbige kapaciteter har målet været at sikre en hensigtsmæssig balance mellem VUC'ernes hf-kapacitet og de almene gymnasiers hf-kapacitet, idet målgrupperne for de to typer af udbud er forskellige. Der har med andre ord været fokus på, hvordan kapacitetsstyringen kan understøtte, at de ansøgere, der ønsker at være i et ungdomsmiljø, kan optages på et alment gymnasium, mens de, der ønsker at være i et voksenmiljø, kan optages på et VUC.

Det er særligt på hf, at der er mange eftermeldere til de gymnasiale uddannelser. De foreløbige kapaciteter er fastsat ud fra det forventede antal rettidige ansøgere, og der er dermed ikke afsat en kapacitet til eftermeldere. Det ovenstående hensyn på hf gør dog, at der nogle steder kan være tildelt lidt mere kapacitet på hf end til de øvrige gymnasiale uddannelser.

Videre proces ift. fastsættelsen af de endelige kapaciteter

Der kan som nævnt være behov for justeringer hen mod fastsættelsen af de endelige kapaciteter, som forventes udmeldt den 24. april 2025, når de endelige søgetal er kendt. De endelige kapaciteter vil således afspejle en opdatering af de foreløbige kapaciteter på baggrund af søgetallene samt øvrige justeringer, som viser sig nødvendige for at understøtte lovens formål.